

**THIRD SEMESTER (CUCBCSS—UG) DEGREE EXAMINATION  
NOVEMBER 2021**

Sanskrit (B.A/B.Sc.)

SKT 3A09(01)—DRAMA AND ALANKARA

(2014—2018 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 80 Marks

*Answers may be written either in Sanskrit, English or in Malayalam.*

*In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.*

I. वाक्येन वाक्याभ्यां वा दश प्रश्नान् समाधत्त :

(Answer any *ten* of the following in one or two sentences) :

- 1 Which are the *ten* varieties of Rupakas in Sanskrit ?
- 2 How did Brahma create Natyaveda ?
- 3 Which are the plays writtten by Bhasa based on Ramayana ?
- 4 Name the play written by Visakhadatta ? Mention its theme.
- 5 एष प्रयाति शनकैस्वधूय शीघ्रमासारवर्षमिव गोवृषभः सलीलः—Who goes peacefully ? Why does he go ?
- 6 आयुधं सहजं मम—Mention the weapon that Bhima referred here ?
- 7 ततो मयासादितो भवान्—Why ?
- 8 जनयति च मनोज्वरं स्वरोऽयं—Whose sound ? Why ?
- 9 आत्मनैवात्मनो दत्तम्—Who ? What ?
- 10 एवम् अतिवीर्यबलं नानुगच्छामि । यदि ते शक्तिरस्ति बलात्कारेण मां नय । Whose words are these ?
- 11 Define Upamalankāra.
- 12 Give an example of सिद्धविषया हेतूत्प्रेक्षा ।

(10 × 1 = 10 marks)

**Turn over**

II. कमपि भागमनपहाय यथानिर्देशं पञ्चानाम् उत्तरं लिखत :

(Answer any five as per direction without omitting any part) :

Part A : टिप्पणि लिखत (Write short notes) :

13 Bhavabhuti.

14 Mricchakatika.

Part B : सप्रकरणमाशयं विशदयत (Annotate) :

15 बन्धुस्नेहाद्धि महतः कायस्नेहस्तु दुर्लभः ।

16 भो सुयोधन वर्धते खलु ते शत्रुपक्षः । कृतरक्षो भव ।

17 नेत्रे ममाहरति बन्धुरिवागतोऽयम् ।

Part C : सप्रमाणमलङ्कारं निर्णीत (Find and describe Alankara) :

18 उच्चरद्भूरिकीलालः शुशुभे वाहिर्नीपतिः ।

19 गुणवद्धस्तुसंसर्गाद्याति स्वल्पोऽपि गौरवम् ।

पुष्पमालानुषङ्गेण सूत्रं शिरसि धार्यते ॥

(5 × 4 = 20 marks)

III. कमपि भागमनपहाय यथानिर्देशं षण्णाम् उत्तरं लिखत :

(Answer any six as per direction without omitting any part) :

Part A : व्याख्यात (Explain fully) :

20 श्रान्तैः सुतैः परिवृतस्तरुणैः सदारो

वृद्धो द्विजो निशिचरानुचर स एष ।

व्याघ्रानुसारचकितो वृषभः सधेनुः

सन्त्रस्तवत्सक इवाकुलतामुपैति ॥

21 युद्धप्रियाश्च शरणागतवत्सलाश्च

दीनेषु पक्षपतिताः कृतसाहसाश्च ।

एवंविधप्रतिभयाकृतिचेष्टितानां

दण्डं यथार्हमिह धारयितुं समर्थाः ॥

- 22 शपामि सत्येन भयं न जाने ज्ञातुं तदिच्छामि भवत्समीपे ।  
किं रूपमेतद् वद भद्र तस्य गुणागुणज्ञः सदृशं प्रपत्स्ये ॥
- 23 भ्रातृणां मम सर्वेषां कोऽयं भो गुणतस्करः ।  
दृष्ट्वैतद्बालशौण्डीर्यं सौभद्रस्य स्मराम्यहम् ॥

Part B : लघूपन्यासमारचयत (Write short essays) :

- 24 Origin of Sanskrit Drama.  
25 Kalidasa and his plays.  
26 Sketch the character of Bhima.  
27 Define and Illustrate Deepaka.  
28 Define and Illustrate Arthantaranyasa.

(6 × 5 = 30 marks)

IV. Write essays on any *two* (द्वावधिकृत्य उन्यासं रचयत)

- 29 Sketch the character of Khatotkacha.  
30 Dramatic techniques of Bhasa with special reference to Madhyamavyayoga.  
31 Define and illustrate Utpreksha.

(2 × 10 = 20 marks)